

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ

ΛΥΚΕΙΟΥ

Β ΕΠΙΠΕΔΟ Τ.Π.Ε.

«ΤΟ 1821 ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑΤΟΥ»

Πρόλογος

Δυστυχώς το μάθημα της Ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν είναι ελκυστικό για τα παιδιά. Καλούνται να απομνημονεύσουν ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών-ειδικά στο Λύκειο με την εφαρμογή της τράπεζας θεμάτων τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα-γιατί θα πρέπει όλα αυτά να τα εξεταστούν στο τέλος. Ας μη μιλήσουμε για το μάθημα της Ιστορίας της ομάδας ανθρωπιστικού προσανατολισμού, που τα παιδιά μαθαίνουν απέξω, χωρίς να ξέρουν τι μαθαίνουν, τα γεγονότα και μετά από λίγες μέρες τα ξεχνούν...

Η Ιστορία, ειδικά στο Λύκειο, που τα παιδιά έχουν περάσει στο στάδιο της τυπικής και αφαιρετικής λογικής είναι ένα μάθημα που θα μπορούσε να λειτουργήσει ώστε να αναπτυχθεί η ενσυναίσθηση, η κριτική σκέψη, η έρευνα-δράση. Όμως, πολλές φορές, το μάθημα εισέρχεται αναγκαστικά εκ των συνθηκών σε μια διαδικασία διεκπεραίωσης.

Το σημαντικότερο ερώτημα των παιδιών είναι: <<Γιατί να μάθω κάτι που έγινε παλιά, τη στιγμή που τα προβλήματά μου, τα θέματά μου εστιάζονται στο παρόν>>; Ακόμα και με τις γιορτές που γίνονται για τις εθνικές επετείους, μένουν λίγα πράγματα στα παιδιά, γιατί επιμένουμε σε τεχνικές λεπτομέρειες πολλές φορές, και όχι στην ουσία.

Τα παιδιά δεν μαθαίνουν με τη βοήθεια της Ιστορίας να κάνουν μια απλή ερευνητική εργασία, να βρουν άρθρα επιστημονικά, να συζητήσουν, να αναλύσουν, να απομυθοποιήσουν, γιατί δεν υπάρχει χρόνος, επειδή το τέρας της τεράστιας ύλης και των επαναλήψεων μας απειλεί συνεχώς.

Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει ένα μάθημα-Ιστορία γενικής παιδείας Γ λυκείου-όχι για όλα τα παιδιά, αλλά μόνο για αυτά της θετικής κατεύθυνσης, (λες και οι υπόλοιποι δεν πρέπει να μάθουν ιστορία), που όμως, επειδή δεν εξετάζεται πανελλαδικά, υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν επιπλέον ώρες για τη διδασκαλία συγκεκριμένων εννοιών της σύγχρονης Ιστορίας. Έτσι, δίνεται η ευκαιρία να διδαχτεί ένα συγκεκριμένο κεφάλαιο για την Ελληνική Επανάσταση.

Το project αυτό, που θα ακολουθήσει δεν εφαρμόστηκε την ακαδημαϊκή χρονιά 2020-2021, γιατί χρειάζεται να πραγματοποιηθεί δια ζώσης και όχι μέσω τηλεκπαίδευσης.

ΒΙΒΛΙΟ: Ιστορία του νεότερου και του σύγχρονου κόσμου (από το 1815 ως σήμερα)

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α:3. Η Ελληνική επανάσταση στην Ευρώπη: ένα μήνυμα ελευθερίας για την Ευρώπη (από το σχολικό βιβλίο).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 6 ώρες

ΧΩΡΟΣ: εργαστήριο πληροφορικής (4ώρες) και 1-2 ώρες στην τάξη.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΦΕΤΗΡΙΑ: Συνεργατική μάθηση 1, στο πλαίσιο της συνέρευνας, (με κατευθυνόμενο διάλογο ,όπου είναι απαραίτητο, από τον καθηγητή).

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ:

Μελέτη του εισαγωγικού κειμένου του σχολικού εγχειριδίου (της συγκεκριμένης ενότητας), εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο διαδίκτυο, τον επεξεργαστή κειμένου, το πρόγραμμα παρουσίασης και την εργασία σε ομάδες.

ΣΤΟΧΟΙ: ΓΝΩΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ:

1. Να κατανοήσουν την έννοια «επανάσταση».
2. Να καταφέρουν να τη συνδέσουν με το συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο.
3. Να «δουν» το ρόλο των Ελλήνων και των ξένων στην εξέλιξη των γεγονότων της επανάστασης.
4. Να διερευνήσουν το ρόλο της -τότε-διανόησης στα γεγονότα.
5. Να προβληματιστούν -όσο αυτό είναι δυνατό-πάνω στο ερώτημα : Ήταν η Ελληνική επανάσταση εθνικοαπελευθερωτική ή είχε ταξικό υπόβαθρο;
6. Να αποκτήσουν τις στοιχειώδεις γνώσεις συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας , μέσα από διδασκαλία της δομής της.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- Να ενεργοποιηθούν οι μαθητές αξιοποιώντας εναλλακτικές πηγές γνώσης.
- Να ασκηθούν στην απόκτηση γνώσεων και στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών μέσα από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες.
- Να ανιχνεύσουν οι ίδιοι πληροφορίες από το διαδίκτυο και να προσεγγίσουν κριτικά τις πηγές των πληροφοριών αναπτύσσοντας την αυτενέργεια.
- Να μάθουν να εργάζονται μεθοδικά με συγκεκριμένα φύλλα εργασίας που θα συνδυάζουν κειμενικό και εξωκειμενικό ή παρακειμενικό στοιχείο. (εικόνες από το διαδίκτυο).

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

1. Να εξοικειωθούν με τη λειτουργία «άνοιγμα φακέλου» και συγκέντρωση πληροφοριών σε αυτόν .
2. Να εξοικειωθούν με τη λειτουργία της μηχανής αναζήτησης google και πιο συγκεκριμένα με το πώς ερευνούμε χρησιμοποιώντας το εργαλείο google scholar (μελετητής).
3. Να μάθουν τις βασικές λειτουργίες του power point.
4. Να μάθουν πώς μετατρέπουμε ένα αρχείο σε pdf έγγραφο.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ:

MS Windows ή Linux, Φυλλομετρητής διαδικτύου, και το λογισμικό MS Word ή Open office ή Libre office των Linux, καθώς και τα αντίστοιχα λογισμικά παρουσίασης.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι μαθητές, μέσα από τη συγκέντρωση αρχικά των επιστημονικών άρθρων για την επανάσταση, θα κατανοήσουν ότι είναι ένα σύνθετο ιστορικό γεγονός και έχει πολλές αναγνώσεις. Θα καταφέρουν να διερευνήσουν-στο πλαίσιο του διδακτικού αυτού εγχειρήματος-αρκετές πτυχές του και θα καταλάβουν ότι δεν περιορίζεται στις γιορτές και τους πανηγυρικούς, οι οποίες/οι πολλές φορές δεν αναλύουν σε βάθος τα γεγονότα, απλά τα παρουσιάζουν σύντομα και μάλιστα σε προφορικό λόγο, στο πλαίσιο μιας γιορτής όπου πολλά παιδιά δεν παρακολουθούν.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου (και με τη χρήση του σχολικού εγχειριδίου, αφού έχουν διαβάσει πρώτα το εισαγωγικό σημείωμα στο κεφάλαιο-τις τρεις πρώτες παραγράφους του κεφαλαίου, καθώς και την πηγή που βρίσκεται στην σελίδα αυτή, για να μπορέσουν να «μπουν στο κλίμα» των γεγονότων, κατανοώντας ταυτόχρονα και τον χρόνο που έλαβαν χώρα-), καλλιεργείται ο **κλασικός γραμματισμός** και οι στοχεύσεις του σε επίπεδο γνώσεων, στάσεων, δεξιοτήτων. Επίσης καλλιεργείται ο **ψηφιακός γραμματισμός**, με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Η κριτική στάση στα πράγματα, θα αξιοποιηθεί με την απάντηση στο φύλλο εργασίας.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. Ο καθηγητής έχει επιλέξει τα θέματα που θα διερευνήσει η κάθε ομάδα και τα προτείνει σε αυτές. Επίσης κάνει μια σύντομη αναφορά στη δομή μιας επιστημονικής εργασίας (περίληψη, εισαγωγή, διάγραμμα ροής, παρουσίαση βασικών σημείων των άρθρων, αποτελέσματα, συζήτηση και βιβλιογραφία και δίνει αριθμό λέξεων, διαφανειών που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και γραμματοσειρά).
2. Μπορούν να δημιουργηθούν 4 ή 5 ομάδες ή και λιγότερες, αναλογα με την προθυμία, αλλά και τις δυνατότητες του εργαστηρίου πληροφορικής.

3. Θέματα προς διερεύνηση, μέσα από επιστημονικά άρθρα (με τη χρήση του google scholar)
α.Η συμβολή περιοχών της Ελλάδας στην έναρξη και εξέλιξη της επανάστασης, β.Τέχνη και επανάσταση, γ.Η Ρωσία και η Ελληνική επανάσταση του 1821, δ.Διανόηση και αντίδραση στην επανάσταση του 1821, ε.Το 1821 στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, στ.Η πόλη της Πάτρας από τα Βυζαντινά χρόνια ως την επανάσταση του 1821, ζ.Φιλική εταιρεία και 1821, η.Παλαιών Πατρών Γερμανός και 1821,θ.Καραγκιόζης και 1821
4. Όταν δημιουργηθούν οι ομάδες, η κάθε μία, αφού επιλέξει τη θεματική ενότητα που βρίσκει ενδιαφέρουσα), ανοίγει ένα φάκελο και τον ονομάζει ανάλογα με τη θεματική ενότητα που επέλεξε. (Δεν είναι απαραίτητο να επιλεγούν όλες οι θεματικές, θα επιλεγούν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα της ομάδας).
5. Οι μαθητές/τριες, θα επιλέξουν,για την κάθε θεματική δύο ως τρία άρθρα-αξιοποιώντας τη βασική δομή του διαγράμματος ροής, που θα παρουσιαστεί παρακάτω- και θα αναλάβουν να τα διαβάσουν και να παρουσιάσουν τα κύρια σημεία τους με το λογισμικό παρουσίασης (η κάθε ομάδα θα μοιράσει τη δουλειά στα μέλη της με ελευθερία).
6. Η τελική μορφοποίηση θα γίνει με τη βοήθεια του καθηγητή, στο εργαστήριο της πληροφορικής και μπορεί να διαρκέσει έως και δύο ώρες. Ενδέχεται να χρειαστεί κάποιες ομάδες να δουλέψουν στο σπίτι για κάποιες ακόμα ώρες.
7. Αφού δημιουργηθούν τα αρχεία με το λογισμικό παρουσίασης, ο καθηγητής βοηθάει τους μαθητές να τα μετατρέψουν σε αρχεία pdf.
8. Η παρουσίαση θα γίνει στην τάξη με το υλικό που θα έχει κάθε ομάδα και εκεί θα γίνει αναλυτική συζήτηση και αξιολόγηση των ευρημάτων.
9. Μετά το τέλος της παρουσίασης,θα δοθεί, στα παιδιά φύλλο εργασίας, όπου θα αξιολογήσουν το όλο εγχείρημα (ακολουθεί).
10. Η αξιολόγηση του εγχειρήματος, θα ολοκληρωθεί, αφού πρώτα τα παιδιά επεξεργαστούν τις απαντήσεις στο φύλλο εργασίας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΤΟ ΙΔΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ)

Από το (0=καθόλου, 1=μέτρια, 2=σχεδόν καλά, 3=καλά, 4=πολύ καλά,5=άριστα)3
μηδέν ως το πέντε, να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις (την πρώτη και τη
δεύτερη).

1.Πόσο καλά κατάλαβα την έννοια «επανάσταση»;

.....

2.Θεωρείτε ότι κατανοήσατε τον χαρακτήρα της Επανάστασης μετά την
εργασία αυτή;

.....

3. Αν δεν σας βοήθησε η παραπάνω εργασία να κατανοήσετε τον χαρακτήρα
της επανάστασης, τι νομίζετε ότι φταίει;

A. Ο τρόπος διεξαγωγής της εργασίας

B. Το ότι το ιστορικό αυτό γεγονός σας είναι αδιάφορο

Γ.Το ότι το μάθημα είναι «γενικής παιδείας» και δεν εξετάζεται στις
πανελλαδικές εξετάσεις

Δ. Άλλο, τι;(περιγράψτε με 20-30 λέξεις)

4.Σε ένα σύντομο κείμενο(50-60 λέξεις), να γράψετε τι σας άρεσε περισσότερο
, από αυτή την διαδικασία.

6. Παρατηρώντας τις παρακάτω εικόνες (οι δύο πρώτοι πίνακες αναφέρονται στον αγώνα των Ελλήνων και ο τρίτος στο κρυφό σχολειό) ποια συναισθήματα σας γεννιούνται; Να παρουσιαστούν σε ενιαίο κείμενο(70-80 λέξεις).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

{Τα δεδομένα από το φύλλο εργασίας, μπορούν να γίνουν αντικείμενο επεξεργασίας από κάποιους μαθητές (κάποια στατιστικά στοιχεία, μπορούν να παραχθούν) και να γίνει μια συζήτηση, σε κάποια άλλη ώρα, για την τελική αξιολόγηση του εγχειρήματος. Τέλος, το διάγραμμα ροής για την επιλογή των άρθρων, που προτείνεται να χρησιμοποιηθεί –αν και δεν είναι υποχρεωτικό, αν δεν επαρκέσει ο χρόνος- αξιοποιώντας τη μηχανή αναζήτησης επιστημονικών άρθρων, θα ακολουθήσει τα εξής βήματα: Ταυτοποίηση εγγράφων, Διαλογή, Επιλεξιμότητα και τέλος Συμπερίληψη. Πιο κάτω δίνεται ένα παράδειγμα ενός διαγράμματος ροής }

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ

Εγγραφές που εντοπίστηκαν ,
ύστερα από αναζήτηση των όρων
«Επανάσταση του 1821» και
«Τέχνη και επανάσταση», στη
google scholar, για οποιαδήποτε
χρονικό διάστημα n=20

Εγγραφές που εντοπίστηκαν,
ύστερα από αναζήτηση σε
δευτερεύουσες πηγές. n=4

Εγγραφές, αφού εξαιρέθηκαν τα αντίγραφα n=15

ΔΙΑΛΟΓΗ

Εγγραφές που ελέγχθηκαν σε
πρώτη φάση , με βάση τον τίτλο
n=15

Εγγραφές που εξαιρέθηκαν n=5

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρα πλήρους κειμένου , που
ελέγχθηκαν ως προς την
επιλέξιμότητά τους n=10

Άρθρα πλήρους κειμένου , που εξαιρέθηκαν,
επειδή το περιεχόμενό τους ήταν λιγότερο
σχετικό με το υπό διερεύνηση θέμα n=7

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ

Άρθρα που συμπεριλήφθηκαν στην εργασία n=3

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(συνδεδεμένη
με τις παραπομπές του κειμένου)

1. Συνεργατική μάθηση , από τη θεωρία στην πράξη, Ν.Χαραλάμπους,
παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2000, ανακτήθηκε από

<http://users.sch.gr/kliapis/NeofytF.pdf>

2. Καλλιέργεια πρακτικών ψηφιακού γραμματισμού, Α.Μιχάλης, 2016,
ανακτήθηκε από

<https://www.learntechlib.org/p/187338/>

3. Likert Scale Definition, Examples and Analysis

Saul McLeod, 2019, ανακτήθηκε από

<https://www.simplypsychology.org/likert->

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΕΝΙΚΗ

1. Wikipedia, λήμμα «διάγραμμα ροής»

2. Συγγραφή και αξιολόγηση μιας έρευνας, Λαγουμιντζής,

Βλαχόπουλος, Κουτσογιάννης, 2015, ανακτήθηκε από

https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/5364/1/01_chapter_08.pdf

3. Μηχανή αναζήτησης google , έρευνα για «εικόνες επανάστασης του
1821».

4. Ιστολόγιο του φιλόλογου Ν. Φελώνη,εισήγηση για τη διδασκαλία μαθημάτων με χρήση Τ.Π.Ε., στις 11/5/2016 στο Κ.Ε.Κ Δάφνη, στην Πάτρα , ανακτήθηκε από

<https://blogs.sch.gr/nemfelonis/2016/05/13>

Νέμης Φελώνης, φιλόλογος, C.M ,University of Harvard,συγγραφέας, ειδικός συνεργάτης του «I am not scared project», πιστοποιημένος εκπαιδευτικός Β επιπέδου στις Τ.Π.Ε.
